

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 1391/05
09.03.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudije Snežane Andrejević, predsednika veća i sudija Sonje Brkić, Spomenke Zarić, Slađane Nakić-Momirović i Sofije Vagner-Ličenoski, članova veća, u parnici tužilje AA koju zastupa punomoćnik AB advokat, protiv tuženog BB, koga zastupa punomoćnik VV advokat, radi smeštaja i izdržavanja deteta, odlučujući o reviziji tuženog, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Šapcu Gž. 940/04 od 17. decembra 2004. godine, u sednici veća održanoj 9. marta 2006. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tuženog izjavljena protiv presude Okružnog suda u Šapcu broj Gž. 940/04 od 17. decembra 2004. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Opštinski sud u Krupnju doneo je presudu broj P. 288/03 dana 25. februara 2004. godine kojom je u stavu prvom malodobna GG, ćerka parničnih stranaka, poverena na negu, čuvanje i vaspitanje majci, stavom drugim uređen je način ličnih odnosa malodobne GG sa ocem, stavom trećim obavezan je otac, tuženi BB da za izdržavanje malodobne GG daje 10% od bruto zarade koju ostvaruje počev od 25. februara 2004. godine pa za ubuduće, a u stavu četvrtom odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove parničnog postupka.

Presudom Okružnog suda u Šapcu broj Gž. 940/04 od 17. decembra 2004. godine odbijena je žalba tuženog i potvrđena prvostepena presuda u stavu prvom i stavu trećem, kojim je odlučeno o smeštaju detata parničnih stranaka i izdržavanju. Prvostepena presuda ukinuta je u stavu drugom i stavu četvrtom kojim je utvrđen način održavanja ličnih odnosa deteta sa tuženim i o troškovima parničnog postupka.

Protiv drugostepene presude kojom je potvrđena prvostepena presuda tuženi je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud Srbije je ispitao pobijanu presudu u smislu člana 386. ranije važećeg Zakona o parničnom postupku koji se na osnovu člana 491. stav 1. i stav 4. ZPP-a ("Službeni glasnik Republike Srbije", broj 125/04) primenjuje u slučaju kada je pre njegovog stupanja na snagu doneta prvostepena presuda ili rešenje kojim se postupak pred tim sudom okončava, kao i kad se odlučuje o reviziji izjavljenoj protiv pravosnažne presude drugostepenog suda u postupku koji je pokrenut pre početka primene Zakona o parničnom postupku i našao da revizija tuženog nije osnovana.

U postupku nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 354. stav 2. tačka 11. Zakona o parničnom postupku na koju Vrhovni sud Srbije pazi po službenoj dužnosti.

Tuženi u reviziji neosnovano ukazuje na bitnu povredu postupka zbog načina rada sudskog veća na glavnoj raspravi i nakon zaključenja glavne rasprave a prilikom donošenja odluke. Nižestepeni sudovi nisu propustili da primene odredbe Zakona o parničnom postupku što je uticalo ili je moglo uticati na zakonitost ili pravilnost presude, a Vrhovni sud Srbije prihvata razloge koje je žalbeni sud, rešavajući o žalbi tuženog, u svojoj odluci naveo

u pogledu istih navoda tuženog o bitnim povredama postupka.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju parnične stranke su sklopile brak 1998. godine u vreme kada su oboje bili studenti u ____, a iste godine u tom braku je rođena ćerka parničnih stranaka malodobna GG Tužilja je sa detetom živela u kući tuženikovih roditelja u ____, u ____ je odlazila samo kada je polagala ispite, a tuženi je u to vreme živio u ____ i povremeno dolazio u _____. Tužilja je 24. februara 2001. godine napustila bračnu zajednicu zbog poremećenih bračnih odnosa i preselila se kod svojih roditelja sa kojima do tada nije bila u dobrim odnosima, nije bila sa njima u kontaktu, sa sobom je povela ćerku GG koja je tada imala tri godine. Tužbu radi razvoda braka tužilja je podnela 28. januara 2001. godine. Brak stranaka razveden je presudom Opštinskog suda u Krupnju broj P. 379/01 od 19. jula 2001. godine, tom presudom je ćerka GG poverena na negu, čuvanje i vaspitanje ocu, ovde tuženom, uređen je način održavanja ličnih odnosa ćerke GG sa majkom o dečijem izdržavanju. Ta presuda je pravosnažna u delu u kome je odlučeno o razvodu braka, a po žalbi tužilje presuda je ukinuta u delu u kome je odlučeno o smeštaju deteta, o ličnom kontaktu sa majkom i o dečijem izdržavanju, pa je postupak nastavljen pod brojem P. 288/03 pred istim sudom. U toku ove parnice, od podnošenja tužbe radi razvoda braka, pokušavano je da se reši pitanje smeštaja zajedničkog deteta donošenjem privremenih mera, a centar za socijalni rad je 5. aprila 2001. godine uredio način održavanja ličnih odnosa ćerke GG sa ocem do pravosnažnog okončanja ove parnice, što su roditelji sproveli do 29. juna 2001. godine kada je otac, tuženi, nasilno odveo ćerku GG u kuću svojih roditelja gde je živio u ____ gde se dete i sada nalazi, a brigu o njoj preuzeo je tuženi sa svojim roditeljima. Tužilja se obraćala centru za socijalni rad za pomoć, ponašala se u skladu sa savetima i preporukama koje je dobijala od stručnjaka centra za socijalni rad radi održavanja ličnih odnosa sa ćerkom i radi izbegavanja ponašanja koja ne bi bila u interesu deteta. U toku ove parnice odnosi supružnika, parničnih stranaka su se još više poremetili, tužilja je insistirala da se brak razvede a tuženi se tome protivio jer smatra da za razvod braka nema razloga i da supružnici imaju obavezu da nešto što im ne odgovara trpe, zbog deteta. Brak je razveden, a odluka o smeštaju deteta, izdržavanju i ličnim odnosima je predmet nastavljenog suđenja. Ove okolnosti su značajno uticale na pogoršavanje odnosa između supružnika. Ćerka stranaka malodobna GG rođena je _____. godine i od rođenja do _____. godine živela je u kući tuženikovih roditelja sa majkom, a otac je živio i studirao u ____, od 24. februara 2001. godine malodobna GG je bila sa tužiljom, živela je u ____ sve do _____. godine kada je tuženi nasilno odveo ćerku GG u ____ gde i sada živi. Viđenje tužilje sa detetom održava se u prostorijama Centra za socijalni rad u ____ a izlazak iz zgrade ćerke i majke moguće je samo uz pratnju tuženog i njegovih rođaka, tuženi ne dozvoljava da majka sa detetom provede vikend niti neki praznik da sa njom ode na godišnji odmor pa čak ni da sama provede sa detetom neko vreme u _____. Tuženi ne uspeva da adekvatno sagleda potrebe deteta, a posebno potrebu da dete kontaktira i održava odnos sa majkom. Majka je svesna da detetu trebaju oba roditelja, svesna je da oba roditelja imaju pravo i potrebu da sa detetom provode neko vreme. Ćerka parničnih stranaka ide u obdanište a za zadovoljavanje njenih potreba za izdržavanje nužan je iznos od 5.000,00 dinara mesečno. Obe parnične stranke su zaposlene, bruto zarada tuženog iznosi 25.000,00 dinara mesečno.

Pravilno su nižestepeni sudovi primenili materijalno pravo kada su odlučili da se ćerka parničnih stranaka poveri na negu, čuvanje i vaspitanje majci.

Članom 3. Konvencije o pravima deteta, koja je ratifikovana 1990. godine ("Službeni list SFRJ", broj 15/90), predviđeno je da će u svim postupcima koji se tiču dece bez obzira koje ih institucije sprovode, od prvenstvenog značaja biti najbolji interesi deteta, i da će se detetu obezbediti takva zaštita i briga koja je neophodna za njegovu dobrobit, uzimajući u obzir prava i obaveze njegovih roditelja ili drugih lica koja su za dete odgovorna. Ovakva obaveza predviđena je i članom 130. Zakona o braku i porodičnim odnosima po kome su sud i organ starateljstva koji donose odluku o poveravanju deteta dužni da se rukovode prvenstveno interesima deteta.

U ovom slučaju pravilno su ocenjeni interesi deteta parničnih stranaka kada je odlučeno da se malodobna GG poveri na negu, čuvanje i vaspitanje majci imajući u vidu utvrđene činjenice, pre svega da je tužilja zrela i stabilna osoba, ekonomski nezavisna, koja zna da prepozna potrebe deteta i da se u skladu sa tim ponaša, dok tuženi, ne uspeva da potrebe deteta sagleda adekvatno, posebno potrebu da dete bude u kontaktu sa majkom na odgovarajući način, da sa majkom provodi vreme bez ičijeg nadzora, bez kontrole oca ili njegove porodice, da sa majkom provede neko vreme sama, da provede vreme u njenoj kući i da zajedno sa majkom provodi deo godišnjeg odmora. To su razlozi zbog kojih su neosnovani navodi revizije da je pogrešno primenjeno materijalno pravo kada je odlučeno o smeštaju deteta.

Revizijom tuženi neosnovano ističe da je pogrešno primenjeno materijalno pravo kada je odlučeno o izdržavanju mal. deteta. Revizijski sud prihvata sve razloge koje su nižestepeni sudovi u svojim odlukama za donošenje ove odluke naveli. Nižestepeni sudovi su pravilno primenili odredbe Zakona o braku i porodičnim odnosima iz člana 310a. prilikom odlučivanja o izdržavanju deteta, imajući u vidu uzrast i potrebe deteta i mogućnosti oba roditelja, da doprinose izdržavanju maloletnog deteta.

Iz navedenih razloga, Vrhovni sud Srbije odlučio je kao u izreci a na osnovu člana 393. ZPP-a.

Predsednik veća

sudija

Snežana Andrejević, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

dc